

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av fastighetsskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 februari 2012 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av fastighetsskattelagen (RP 6/2012 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jukka Vanhanen, finansministeriet

- chefsjurist Matti Merisalo och överinspektör Eila Närhi, Skatteförvaltningen
- överdirektör Arvo Kokkonen, Lantmäteriverket
- chefsekonom Jukka Kero, Finlands Fastighetsförbund rf
- utvecklingschef Mikael Enberg och skatteexpert Jukka Hakola, Finlands Kommunförbund
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
- finansministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att bestämmelserna om deklarationsförfarande och verkställande av beskattningen ändras i fastighetsskattelagen.

Till lagen fogas bestämmelser om den skattskyldiges skyldighet av granska och korrigera de uppgifter som används som grund för fastighetsbeskattningen. Innan fastighetsskatt påförs sänder Skatteförvaltningen årligen till den skattskyldige en utredning om de uppgifter som finns i Skatteförvaltningens register och som används som grund när fastighetsskatten påförs. Den skattskyldige ska kontrollera att uppgifterna är riktiga. Till den del den skattskyldige inte korri-

gerar fel eller brister i utredningen anses han eller hon ha lämnat uppgifter som stämmer överens med uppgifterna i utredningen.

Skatteförvaltningen verkställer fastighetsbeskattningen utifrån de uppgifter som finns i Skatteförvaltningens register, de uppgifter som den skattskyldige lämnat och de uppgifter som fåtts av utomstående uppgiftsskyldiga samt utifrån annan utredning som fåtts i ärendet.

I och med reformen av deklarationsförfarandet slopas det nuvarande särskilda förfarandet för hörande av skattskyldiga som iakttagas när uppgifter har lämnats av andra än den skattskyldige själv.

Lagen får också bestämmelser om att inte verkställa rättelse av beskattningen eller påföra skatteförhöjning. För Skatteförvaltningen föreskrivs dessutom befogenheter att meddela när-

mare föreskrifter om hur och när uppgifter ska lämnas och om andra förfaranden.

Lagen avses träde i kraft våren 2012. Den tillämpas första gången när fastighetsskatt för 2013 påförs.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Propositionen avser bara att revidera fastighetsskatteförfarandet och går alltså inte alls in på skattekriterierna eller fastighetsvärderingar. Följaktligen går inte heller utskottet närmare in på de frågorna, även om de i och för sig är viktiga för både de skattskyldiga och de skattetagande kommunerna.

Nya regler

Tanken är att en likadan förifylld blankett ska införas som vid inkomstbeskattning. Därmed behöver inte den skattskyldige längre höras och samtidigt försvinner det manuella arbetet i samband med fastighetsskatten.

Nyordningen innebär att Skatteförvaltningen skickar ut de uppgifter som fastighetsskatten grundar sig på innan skatten påförs. Den skattskyldige ska kontrollera uppgifterna och rätta eller komplettera dem, om det behövs. Om den skattskyldige inte rättar uppgifterna, anses han eller hon ha gett de uppgifter som Skatteförvaltningen skickat ut. Beskattningen verkställs då utifrån de uppgifter som finns i Skatteförvaltningens register, som lämnats av den skattskyldige, som informationsskyldiga utomstående uppgett och andra tillgängliga uppgifter.

I propositionen ingår två andra förslag som gör beskattningen mer smidig och förbättrar de skattskyldiges rättssäkerhet. I fortsättningen ska en skattehöjning inte behöva påföras, om det i den skattskyldiges uppgifter finns ett fel som han eller hon rimligen inte kan antas vara medveten om. Det kan i många fall vara uppgifter som kommer från myndigheterna, till exempel infor-

mation om planläggning eller byggrätt. Lagen kompletteras med den princip som redan nu ingår vid skatteförfaranden i övrigt, nämligen att skatterättelse till den skattskyldiges nackdel inte behöver verkställas i viss fall. Ett krav är dock att skatten ska vara obetydlig och att den inte behöver rättas av jämlikhetsskäl eller av andra orsaker.

Utskottet anser att propositionen är motive- rad och innebär ett konsekvent steg mot att vidareutveckla skatteförfarandet. Det underlättar de skattskyldigas och Skatteförvaltningens arbete, förenklar och effektiviserar skatteförfarandet och förbättrar Skatteförvaltningens service. Dessutom är möjligheten att låta bli att påföra skattehöjning särskilt motiverad med avseende på de skattskyldigas rättssäkerhet.

Också de sakkunniga som utskottet hört förordar reformen. De anser att den samordnar och ökar insynen i deklara- tionsförfarandet. Samtidigt påpekar de vissa brister i informationsunderlaget och understryker behovet av styrning när reformen träder i kraft.

Synpunkterna är beaktansvärda och utskottet går närmare in på dem i det följande.

Skattskyldigas deklarationsskyldighet

Redan nu grundar sig fastighetsskatten i första hand på uppgifter som Skatteförvaltningen får från andra myndigheter, främst från kommunerna, lantmäteriverket och Befolkningsregistercentralen. Kommunerna lämnar uppgifter om fastigheter, byggnader och planläggning. Lantmäteriverket förmedlar fastighetsinformation och Befolkningsregistercentralen byggnads- och lägenhetsinformation.

Fastighetsskatten bygger visserligen i hög grad på uppgifter från myndigheterna. Trots det

måste de skattskyldiga lämna uppgifter om fastigheter som de äger. Det gör de vanligen genom deklaration. Dessutom måste de lämna in en *fastighetsutredning* om uppgifterna har ändrats under skatteåret, bland annat på grund av bygande, ändring i markanvändning, ombyggnad eller betydande reparationsåtgärder (*Skatteförvaltningens beslut om deklarationsskyldighet och anteckningar*, 1238/2010).

Tanken är alltså att de skattskyldiga inte längre ska behöva deklarerat uppgifter utan i stället kontrollera att Skatteförvaltningens uppgifter stämmer. Reformen snarare preciserar än ökar de uppgifter som de skattskyldiga måste uppgi.

Utskottet framhåller att kontrollskyldigheten som regel bara ska gälla de *uppgifter som anges i utredningen*, exempelvis bara de uppgifter som uträkningen av återanskaffningsvärdet för ett hus grundar sig på och ingår i utredningen, och inga andra uppgifter. Utöver det måste de skattskyldiga uppgi fastigheter och byggnader som saknas i uppgifterna, likaså ombyggnader och betydande reparationer och om en byggnad har rivits eller inte längre används. På den punkten ändras deklarationsskyldigheten alltså inte.

Utredningen innehåller också uppgifter om planläggning och byggrätt som Skatteförvaltningen fått från kommunen. De skattskyldiga ska alltså kunna lita på att den här typen av uppgifter från myndigheterna eller i myndighetsbeslut stämmer. Uppgifterna påverkar fastighets-skatten och det är inte hundra procent säkert att de är rätt. Därför har de skattskyldiga möjlighet att genom utredning anmäla fel.

Detta är motiverat och sakligt även med avseende på de skattskyldigas rättssäkerhet. Vidare kommer skattehöjning i fortsättningen inte att påföras om det i uppgifterna från den skattskyldige finns fel som han eller hon rimligen inte kan antas vara medveten om. Det är en betydlig och motiverad förbättring. Bestämmelsen kan också tillämpas när ombyggnader har gjorts av en tidigare fastighetsägare. Men frågan avgörs i sista hand från fall till fall.

Behov av styrning

I vilket fall som helst anser utskottet att det behövs öppen och heltäckande styrning när de nya reglerna tillämpas första gången på fastighets-skatten för 2013. Det ingår enligt uppgifter i Skatteförvaltningens planer. Dessutom ska det framgå av uppgifterna till de skattskyldiga vilka uppgifter kontrollskyldigheten gäller. Därmed preciseras och styrs de skattskyldigas kontroll- och deklarationsskyldighet.

Fastighetsskatten är ett schablonmässigt förfarande av stora dimensioner där det varken är tänkt eller ens möjligt att tillämpa individuell handläggning i någon större utsträckning. Självfallet är styrning vid rätt tidpunkt och i rätt omfattning av stor betydelse för ett effektivt genomförande. Samtidigt kan man skingra onödig oro kring reformen.

Ett positivt tecken är att Skatteförvaltningen redan i samband med fastighetsskatten för i fjol satsade på att informera mer ingående om deklarations- och kontrollförfarandet¹. Omställningen kan därför förväntas gå utan större problem.

Bättre kunskapsunderlag

För närvarande arbetar lantmäteriverket på att förbättra datainnehållet i fastighetsregistret. Det gäller bland annat uppgifterna om arealer, planläggningsområden, områden med byggförbud och ägande- och besittningsrätt enligt lagfarts- och inteckningsregistren. Arbetet fortgår fram till 2015. Följaktligen kommer de uppgifter i fastighetsbeskattningen som överförs från fastighetsdatasystemet att vara mer tillförlitliga.

Lantmäteriverket understryker emellertid rent generellt att fastighets- och byggnadsdatabaserna bör utvecklas. Målet bör vara att bara en myndighet uppdaterar uppgifterna och att andra se-

¹ På en blankett som bifogades skattebeslutet ingick exempel på reparationer som påverkar ombyggnader eller skattemöbler p.g.a. ålder. Dessutom styrde blanketten genom frågor de skattskyldiga att bara uppgi den information som behövdes för att räkna ut beskattningsvärdet på respektive byggnadstyp. Vidare har blanketten anvisningar för hur den ska fyllas i. Med det nya förfarandet kommer anvisningarna att kompletteras.

dan kan använda dem för sina egna syften, menar verket.

Utskottet har inte gått närmare in på frågan, men vill trots det nämna den i det här sammanhanget. A och O är att kunskapsunderlaget om fastigheter är uppdaterat, tillförlitligt och lätt tillgängligt för alla. Det ger fastighetsägarna större rättssäkerhet samtidigt som arbetet underlättas för alla involverade. Ett felfritt kunskaps-

underlag är viktigt också för kommunerna där fastighetsskatten är ett lätthanterligt, stabilt och förutsebart skatteunderlag.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 30 mars 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Pentti Kettunen /saf
medl. Leena Harkimo /saml
Jouko Jääskeläinen /kd (delvis)
Timo Kalli /cent
Sampsa Kataja /saml
Esko Kiviranta /cent
Heli Paasio /sd
Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /cent

Matti Saarinen /sd
Sari Sarkomaa /saml
Kauko Tuupainen /saf
Pia Viitanen /sd
Ville Vähämäki /saf
ers. Risto Kalliorinne /vänst (delvis)
Johanna Karimäki /gröna (delvis)
Esko Kurvinen /saml
Mats Nylund /sv
Antti Rantakangas /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.